

Complexnummer: 513559

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Mariënwaardt

Aantal complexonderdelen

32

Monumentnummers van complexonderdelen

513558, 513560, 513561, 513562,
513563, 513564, 513565, 513566,
513567, 513568, 513569, 513570,
513571, 513572, 513573, 513574,
513575, 513576, 513577, 515495,
515496, 515497, 530032, 530033,
530034, 530035, 530036, 530037,
530038, 530039, 530040, 530041

Woonplaats

Beesd

Gemeente

Geldermalsen

Provincie

Gelderland

Hoofdadres van hoofdobject

Marienwaardt 't Klooster 9, 4153 RR Beesd

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde HISTORISCHE BUITENPLAATS MARIËNWAERDT met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), DIENSTGEBOUW (3), GRAFZERK (4), TUINMUUR (5), KOUDE BAKKEN (6), POMP (7), DRUIVENKAS (8), KAS (9), PRIEEL (10), DIENSTWONINGEN (11), BOERDERIJ 'NIEUWE BOUWING' (12), SCHUUR (13), TWEE KAPBERGEN (14A en 14B), BOERDERIJ 'ABTSBOUWING' (15), BOERDERIJ 'LINGENHOF' (16), VLOEDSCHUUR (17), HOUTEN SCHUUR (18), WOONHUIS (19), BOERDERIJ 'DE HOGE SPIJCK' MET AANGEBOUWD BAKHUIS (20), KAPBERG (21), BOSWACHERSWONING 'PRINKEL' (22), TOEGANGSHEK (23), BOERDERIJ 'DE MOUWE' (24), VLOEDSCHUUR (25), KAPBERG (26A) en HOOIBERG (26B), BOERDERIJ 'DE LAGE SLUIS' (27), BOERDERIJ 'DE HOGE SLUIS' (28), SCHUUR (29), SLUIS (30), VLOEDSCHUUR (31), BOERDERIJ DE NEUST (32).

Ten oosten van het dorp Beesd aan de Linge ligt de historische buitenplaats Mariënwaerdt ter plaatse van de in 1129 gestichte Praemonstratenserabdij Mariënwaerdt. Dit klooster, bestaande uit een uitgebreid complex van gebouwen met kerk en klokkentoren, werd tussen 1566 en 1567 verwoest en afgebroken. De goederen werden daarna beheerd door het Kwartier van Nijmegen. In 1704 verhief de Landdag Mariënwaerdt tot een heerlijkheid met hoge, middelbare en lage jurisdictie om het goed beter te kunnen verkopen. Graaf van Bylandt kocht de plaats in 1734 en liet tussen 1734 en circa 1790 op het terrein een buitenhuis bouwen, met gebruikmaking van restanten van de abdij. Aan de noordoostzijde van het huis werd een parkbos met slingerlanen aangelegd.

Een overzichtskaart uit circa 1624 (aanwezig op het huis) en een kaart van landmeter Bajonville uit 1664 tonen de omgrenzing, de percelering, de ligging van de goederen en de lanenstructuur van het oude kloostercomplex, zoals thans nog gaaf bewaard en in één bezit is gebleven.

Op deze gronden is in de achttiende eeuw de buitenplaats gesticht, waarvan de markante kern gevormd wordt door de omgeving van het huis met parkbos, moestuin en toegangslaan, geflankeerd door weilanden en doorsneden door twee dwarslanen. De verwevenheid van de buitenplaats met het oude kloostergoed (thans landgoed) is kenmerkend en vrij uniek te noemen.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. Aan de zuidkant is de Linge de begrenzing. Aan de oostkant vormt de Bisschopsgraaf de begrenzing: de watergang waarover de bisschop van Utrecht klooster Mariënwaerdt kon bereiken.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS MARIËNWAERDT is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de ontwikkelingsgeschiedenis;
- wegens de middeleeuwse restanten van het abdijencomplex;
- wegens de gaaf bewaard gebleven historische infrastructuur;
- wegens het 18de-eeuwse hoofdgebouw in classicistische stijl;
- wegens de aanleg in landschapsstijl en het moestuinensemble;
- wegens de inpassing in en de samenhang met het omringende landschap;
- wegens de visuele samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Monumentnummer*: 513558

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Mariënwaerd

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Mariënwaerd 't Klooster	9		4153 RR	Beesd		
Mariënwaerd 't Klooster	11		4153 RR	Beesd		
Mariënwaerd 't Klooster	10		4153 RR	Beesd		

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW (Mariënwaerd).

Het op T-vormige grondslag opgetrokken huis in classicistische stijl is in vier fasen vanaf 1734 tot circa 1790 tot stand gekomen. Het uit rode baksteen opgetrokken gebouw is samengesteld uit een langgerekt voorhuis, bestaande uit een begane grond en een bel-etage onder een met pannen gedekt schilddak (het was oorspronkelijk de bedoeling dat er nog een verdieping op gebouwd zou worden) en een blokvormig witgepleisterd achterdeel van een souterrain en één bouwlaag onder een met pannen gedekt omgaand dak met zakgoten en voorzien van dakkapellen. Het middelste en tevens oudste deel van drie traveeën is gefundeerd op de middeleeuwse kelders met kruisribgewelven (de refter) als zichtbaar overgebleven restant van het abdijencomplex. In de gevels zijn meerruits vensters, deels met persiennes, aangebracht.

De symmetrisch ingedeelde, dertien traveeën brede voorgevel heeft hoekrisalieten met geblokte hardstenen pilasters en een middenrisaliet van drie traveeën met centraal de omlijste dubbele toegangsdeur. De risaliet wordt bekroond door een houten fronton. De horizontaliteit van de voorgevel wordt benadrukt door de plint, cordon- en kroonlijst. Op de begane grond bevinden zich negenruits vensters en op de verdieping vijftienruits vensters. De

achtergevels aan weerszijden van het achterhuis bevatten twee traveeën met meerruits vensters en een rond venster.

Tegen de zuidgevel van het blokvormige achterhuis een uitgebouwde ingangspartij van twee bouwlagen met afgeronde hoeken onder een plat dak. In de uitbouw is de omlijste dubbele toegangsdeur (hoofdingang) met daarboven een omlijst rondboogvenster met gotische tracering. In de korte zijgevels een roedevenster en een lancetvenster. Aan weerszijden van de uitbouw twee vensterassen met meerruits vensters.

In het INTERIEUR is ondermeer van belang de centrale vierkante hal met 18de-eeuws stuc en omlijste brede deuren met eikenhoutbeschildering; de herenkamer met marmeren schouw en bovendeurstukken; de salon met door pilasters gelede muren en stuc. Onderhuis met 12de-eeuwse kruisribgewelven, restanten van de eetzaal van het klooster.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW (Mariënwaerdt), behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het langgerekte 18de-eeuwse hoofdgebouw met gaaf bewaard exterieur in sobere classicistische stijl;
- wegens de oorspronkelijke ruimte-indeling en aankleding van het interieur;
- wegens de gaaf bewaarde middeleeuwse kelders, als restant van het abdijcomplex;
- wegens de kenmerkende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 513560

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Mariënwaerdt

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Sectie*

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

BEESD

C

408

BEESD

C

429

BEESD

C

439

BEESD

C

460

BEESD

C

461

BEESD

C

462

BEESD

C

464

BEESD

C

465

BEESD

C

466

BEESD

C

467

BEESD

C

468

BEESD

C

471

BEESD

C

472

BEESD

C

473

BEESD

C

474

BEESD

C

475

BEESD

C

476

BEESD

C

477

BEESD

C

478

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
BEESD	C	481		
BEESD	C	482		
BEESD	C	483		
BEESD	C	485		
BEESD	C	486		
BEESD	C	488		
BEESD	C	490		
BEESD	C	491		
BEESD	C	492		
BEESD	C	493		
BEESD	C	500		
BEESD	C	501		
BEESD	C	502		
BEESD	C	503		
BEESD	C	505		
BEESD	C	506		
BEESD	C	508		
BEESD	C	509		
BEESD	C	510		
BEESD	C	512		
BEESD	C	513		
BEESD	C	514		
BEESD	C	515		
BEESD	C	516		
BEESD	C	517		
BEESD	C	518		
BEESD	C	519		
BEESD	C	521		
BEESD	C	522		
BEESD	C	524		
BEESD	C	525		
BEESD	C	540		
BEESD	C	551		
BEESD	C	552		
BEESD	C	553		
BEESD	C	594		
BEESD	C	593		
BEESD	C	592		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
BEESD	C	557		
BEESD	C	558		
BEESD	C	562		
BEESD	C	587		
BEESD	C	590		
BEESD	C	598		
BEESD	C	597		
BEESD	C	596		
BEESD	C	595		
BEESD	C	589		
BEESD	C	588		
BEESD	C	586		
BEESD	C	585		
BEESD	D	2073		
BEESD	D	2072		
BEESD	C	591		
BEESD	C	561		
BEESD	C	564		
BEESD	C	563		
BEESD	C	574		
BEESD	C	576		
BEESD	C	575		
BEESD	C	543		
BEESD	C	538		
BEESD	C	484		
BEESD	C	559		
BEESD	C	560		
BEESD	C	548		
BEESD	D	823		

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Mariënwaerd.

De buitenplaats heeft een middeleeuwse oorsprong als abdij waarvan de percelering en het lanenstelsel (infrastructuur) resteert, die de verschillende bij de abdij behorende boerderijen met elkaar verbindt. Op een kaart uit circa 1624, aanwezig op het huis, staat dit lanenpatroon aangegeven. De kern van de 18de-eeuwse buitenplaats wordt gevormd door een halfrond terrein gelegen tussen de Kloostersteeg en de bocht van de Linge met centraal het hoofgebouw, ten noordoosten daarvan het parkbos en een boomgaard en ten zuidwesten nutstuinen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(moestuin, boomgaard) en boerderijen. Haaks op de Kloostersteeg staat de toegangslaan (Biersteeg die overgaat in de Notenlaan), die in 1928 is beplant met een dubbele rij notenbomen, geflankeerd door weilanden met houtwallen. Het hoofdgebouw ligt bezijden deze as met zijn front noordwaarts naar de weilanden het Grote Vierkant en het Kleine Vierkant gekeerd. Voor het gebouw ligt een langwerpige vijver, wellicht in oorsprong een restant van de vroegere omgrachting van de abdij, die met vloeiend verlopende oevers in landschapsstijl is vergraven. Vanaf het hoofdgebouw loopt een vrij zicht over het gazon met coulissen (kastanje, rode beuk en een naaldbomengroep), over de vijver naar de weilanden. Aan de overzijde van de gracht ligt een iets verhoogd weiland waar vermoedelijk een kapel stond. Ten noordoosten van het huis ligt een wandelpark met een gebogen lanenpatroon met laanbeplanting. Op de Topografische Militaire Kaart uit circa 1850 is in het parkbos een laan aangegeven, die thans nog aanwezig is; een ganzevoet verbindt de aanleg bij het huis met het parkbos. Achter het huis ligt de ommuurde moestuin met rechthoekig padenpatroon, waarlangs fruitbomen staan.

Het complex wordt aan de zuidkant begrensd door de Appeldijk, beplant met appel- en perenbomen, die langs de Linge loopt. Bij de dijk ligt een van oorsprong middeleeuwse vluchtheuvel, waar mensen en dieren konden schuilen bij hoog water. De oostelijke grens valt samen met die van het oude kloostergoed, later heerlijkheid: de Bisschopsgraaf. De spoorlijn vormt de noordgrens.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen cultuur- en tuinhistorisch belang:

- wegens de gaaf bewaarde infrastructuur daterend uit de tijd van de abdij (1129-1566);
- wegens de kleinschalige aanleg in landschapsstijl in de directe omgeving van het huis bestaande uit een parkbos met slingerlanen en een vijverpartij voor het huis;
- wegens het gaaf bewaarde moestuinensemble;
- wegens de visueel-landschappelijke relatie tussen de buitenplaats en het klooster- annex heerlijkheid;
- wegens de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 513561

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 8

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: DIENSTGEBOUW.

Nabij het huis Mariënwaerdt staat een pand uit circa 1734 met middeleeuwse kelders en verbouwingen uit het midden van de 19de eeuw. Het op U-vormige grondslag opgetrokken bakstenen dienstgebouw is samengesteld uit een tuinmanswoning, een oranjerie, een koetshuis en een stal (thans timmerwerkplaats).

De frontgevel aan de oostzijde is naar het hoofdgebouw gekeerd en bestaat uit één bouwlaag met een verhoogde middenpartij, voorzien van een kroonlijst met tuinvazen op de hoeken. Aan weerszijden hiervan een vleugel waarin vier ijzeren meerruits vensters met rondboog bovenlicht voorzien van rozetvormige roedeverdeling; alleen het venster uiterst rechts is blind.

De linker vleugel doet dienst als oranjerie met in de zuidgevel twee identieke rondboogvensters en twee getoogde kelderlichten aan weerszijden van een trap met dubbele deur met smal bovenlicht.

In de middenpartij bevindt zich een getoogde poort, die toegang geeft tot het koetshuis in de rechter vleugel, en daarboven een ronde wijzerplaat. Ook de achtergevel aan de westzijde heeft een verhoogde middenpartij met een getoogde poort en links daarvan nogmaals een poort.

Haaks op de oranjerie staat de tuinmanswoning van twee bouwlagen onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt schilddak met klokkentorentje. In de zuidgevel bevinden zich meerruits vensters met persiennes en een getoogde poort, in de noordgevel meerruits vensters van verschillend formaat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Haaks op het koetshuis is de stal met blinde noordgevel, in de zuidgevel een toegangsdeur met half rond bovenlicht en in de kopse gevel een meerruits venster met luiken op de begane grond en een meerruits venster in de top.

Kelders bevoerd met rode plavuizen en met tongewelven, die deel hebben uitgemaakt van het middeleeuwse abdijcomplex.

Waardering

Het DIENSTGEBOUW behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de vormgeving in classicistische stijl;
- wegens de funderingsresten (kelders met tongewelf) verwijzend naar het middeleeuwse abdijcomplex;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel;
- wegens de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken
Kastelen, landhuizen en parken
Kastelen, landhuizen en parken
Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.
Bijgebouwen kastelen enz.
Tuin, park en plantsoen
Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)
Tuinmanswoning(L)
Orangerie
Stalgebouw(L)

Monumentnummer*: 513562

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>					
513559	Mariënwaardt					
<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>				
Beesd	Geldermalsen	Gelderland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Marienwaardt 't Klooster	8		4153 RR	Beesd		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
BEESD	C	593				

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 4: GRAFZERK.

In de kelder van de orangerie wordt een 16de-eeuwse in Renaissancevormen gebeeldhouwde grafzerk bewaard (1523), waarop de abt van het klooster Petrus Zurenius (Van Zuren) Zutphanus (uit Zutphen) staat afgebeeld met een miskelk, staf en mijter geflankeerd door St. Petrus en St. Catharina.

Waardering

De GRAFZERK behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de geschiedenis
- wegens de vormgeving in Renaissancestijl;
- wegens de zeldzaamheidswaarde;
- wegens de cultuurhistorische waarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Uitvaartcentra en begraafplaatsen	Begraafplaats en -onderdelen	Grafzerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registregegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513563

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 5: TUINMUUR.

De moestuin op rechthoekige grondslag heeft aan de noordzijde een door pijlers gelede 18de-eeuwse bakstenen tuinmuur onder een ezelsrugafdekking. De toegang in de muur wordt gemarkeerd door vier geblokte pijlers. De moestuin met rechthoekig padenpatroon is ingericht met kassen en koude bakken. Aan de oostzijde is een boomgaard met twee ijzeren rondboog fruitgeleidingen. De muur aan de zuidwest zijde is met nieuwe steen opnieuw opgetrokken.

Waardering

De TUINMUUR behorend tot het moestuinensemble van de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuinmuur

Monumentnummer*: 513564

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Mariënwaerd 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 6: KOUDE BAKKEN.

In de moestuin staan drie grote 19de-eeuwse op rechthoekige grondslag gemetselde koude bakken.

Waardering

De KOUDE BAKKEN behorend tot de moestuin van de historische buitenplaats Mariënwaerd zijn van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Broeikas

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513565

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: POMP.

In de moestuin staat en een op vierkante grondslag staande bakstenen pomp met stenen hoekblokken onder een tentdakje met zwengel en betonnen waterstortbak uit het begin van de 20ste eeuw.

Waardering

De POMP behorend tot het moestuinensemble van de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Straatmeubilair

Functie

Pomp

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513566

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Mariënwaerd 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 8: DRUIVENKAS.

Tegen de tuinmuur staat een druivenkas van het kopkas-type uit circa 1927. De op rechthoekige grondslag opgetrokken kas staat op een betonnen fundament waarop een ijzerconstructie met glas. In beide kopse gevels een toegangsdeur.

Waardering

De DRUIVENKAS behorend tot het moestuinensemble van de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van een moestuin op een buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513567

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

<i>Complexnummer</i>						<i>Complexnaam</i>
513559						Mariënwaardt
<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>			
Beesd	Geldermalsen		Gelderland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Marienwaardt 't Klooster	9		4153 RR	Beesd	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>		<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
BEESD	C		593			

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 9: KAS.

In de moestuin staat een vroeg-20ste-eeuwse kas van het serre-type op vierkante grondslag met een betonnen voet waarop een ijzerconstructie met glas. Houten toegangsdeur.

Waardering

De KAS behorend tot het moestuinensemble van de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van een moestuin op een buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Kas(L)

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513568

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 10: PRIEEL.

In de moestuin staat een houten prieel uit het begin van de 20ste eeuw, afkomstig van de buitenplaats Hoevelaken. Het op vierkante grondslag opgetrokken gebouwtje staat op een draaibare schijf zodat het met de zon mee gedraaid kan worden. In drie gevels een meerruits venster en in een gevel een meerruits vensterpartij.

Waardering

Het PRIEEL behorend tot het moestuinensemble van de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de constructie op een draaischijf;
- wegens de vormgeving;
- wegens de ornamentele waarde;
- wegens de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Priëel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513569

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer
513559

Complexnaam
Mariënwaerd

Woonplaats*
Beesd

Gemeente*
West Betuwe

Provincie*
Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Marienwaerd 't Klooster	3		4153 RR	Beesd		
Marienwaerd 't Klooster	4		4153 RR	Beesd		
Marienwaerd 't Klooster	3	A	4153 RR	Beesd		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
BEESD	C	518		

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 11: DIENSTWONINGEN.

Aan de oprijlaan ligt een goed bewaard blok dienstwoningen onder één kap met jaartalankers 1737. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen pand bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak, afstekend aan de achterzijde, met bakstenen nokvorst. Tegen de kopse zuidgevel een aanbouw op rechthoekige grondslag onder een met rode Oud-Hollandse pannen gedekt wolfdak.

De regelmatig ingedeelde voorgevel heeft vijf dakkapellen en negen negentiende-eeuwse negenruits vensters met uiterst rechts een toegangsdeur, voorzien van smal bovenlicht waarnaast in de aanbouw nog een negenruits venster. De achtergevel is witgepleisterd en is ingedeeld met verschillende deuren en vensters.

Waardering

De DIENSTWONINGEN behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd zijn van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de beeldbepalende ligging aan de toegangsweg;

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 513570

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Nieuwe Bouwing

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt 't Klooster 5

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

592

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 12: BOERDERIJ 'NIEUWE BOUWING'.

Nabij het hoofdgebouw ligt de boerderij 'Nieuwe Bouwing' uit circa 1800 met de achtergevel naar de weg gekeerd, thans in gebruik als woonhuis. De boerderij valt op door de langgerekte vorm, waarschijnlijk is het gedeelte aan de weg met de dubbele inrijdeuren een koetshuis of wagenstalling geweest met een in het verlengde aangebouwd woonhuis. De boerderij komt voor op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Het op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen pand bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een met riet gedekt wolfdak met bakstenen nokvorst en ter hoogte van het woonhuis twee gemetselde schoorstenen. De gevels zijn gemetseld in kruisverband met zwart geschilderde plint, de achtergevel is witgepleisterd.

De voorgevel aan de noordzijde heeft negen vensterassen met acht 24-ruits schuifvensters en een excentrisch geplaatste deur met gedeeld bovenlicht. De muur is opnieuw opgemetseld, de twee rechter vensters en de dakkapel zijn van recente datum. In de gevel aan de wegzijde bevindt zich een de dubbele inrijdeur onder een kortboog met een 24-ruits schuifvenster daarboven. Aan de westkant van de blind uitgevoerde achtergevel springt een nieuw aangebouwde vleugel ten behoeve van het woongedeelte naar voren, deze aanbouw is voor de bescherming van

ondergeschikt belang.

Waardering

De BOERDERIJ 'NIEUWE BOUWING' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een boerderij, in plattegrond en opstand, uit de vroege 19de eeuw;
- wegens de gaafheid van het ensemble met schuur en hooibergen;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 513571

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Mariënwaerd 't Klooster 5

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

592

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 13: SCHUUR.

Evenwijdig aan en direct naast de boerderij 'Nieuwe Bouwing' staat een op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen schuur (XIX) onder een pannen wolfdak (oorspronkelijk riet). De straatgevel heeft een baanderdeur geflankeerd door een negenruits stalen stalvenster en een staldeur; op de verdieping een hooiluik. De achtergevel heeft een baanderdeur geflankeerd door een negenruits stalen stalvenster en op de verdieping twee ronde negenruits vensters. In de zijgevels stalvensters. De schuur komt voor op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De SCHUUR bij de boerderij Nieuwe Bouwing, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een schuur, in plattegrond en opstand, uit de vroege 19de eeuw;
- wegens de gaafheid van het ensemble met boerderij en hooibergen;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Schuur(M)

Monumentnummer*: 513572

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd 't Klooster 5

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

592

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 14: TWEE KAPBERGEN.

Links van de schuur bij boerderij 'Nieuwe Bouwing' staan twee kapbergen (oorspronkelijk één voor graan en één voor hooi). Beide komen voor op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

14A. Links staat een kapberg opgebouwd uit vijf roeden met stenen kern (por of poer).

14B. Rechts een berg met zes roeden. Beweegbare rieten kap, verhoogde tasvloer tegen de wateroverlast.

Waardering

De TWEE KAPBERGEN bij de boerderij Nieuwe Bouwing, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdts zijn van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- wegens de gaafheid van het ensemble met boerderij en schuur;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Kapberg

Monumentnummer*: 513573

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Abtsbouwing

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd 't Klooster 6

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

518

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 15: BOERDERIJ 'ABTSBOUWING'.

Nabij het hoofdgebouw ligt een in oorsprong middeleeuwse boerderij, waarvan het voorhuis in circa 1960 is verkleind en uitwendig beklampt. Het op het zuidoosten georiënteerde voorhuis bestaat uit twee bouwlagen onder een met riet gedekte kap; in de zuidoostgevel de toegangsdeur en vernieuwde meerruits vensters. Middeleeuwse kelder. Haaks op het woonhuis sluit een 16de-eeuwse stal aan. De op rechthoekige grondslag opgetrokken stal is opgebouwd uit kloostermoppen met een eiken gebint onder een met riet gedekt wolfdak. De achtergevel met zwart geschilderde plint heeft een baander geflankeerd door staldeuren. De boerderij staat op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De BOERDERIJ 'ABTSBOUWING', behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd, is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 513574

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Lingenhof

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt 't Klooster 7

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

518

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 16: BOERDERIJ 'LINGENHOF'.

Nabij het hoofdgebouw ligt de laat 18de-eeuwse T-boerderij 'Lingenhof' met de achtergevel naar de weg gekeerd. De op T-vormige grondslag opgetrokken bakstenen boerderij bestaat uit een voorhuis van één bouwlaag onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt schilddak en een achterhuis (stal) van één bouwlaag met geteerde plint onder een rieten wolfdak. Achter het voorhuis is in de rechter zijgevel een dwarse (keuken) aanbouw onder een rieten zadeldak geplaatst. De zijgevels van het voorhuis en de rechter zijgevel van het achterhuis zijn witgepleisterd.

De asymmetrisch ingedeelde voorgevel heeft vijf vensterassen met rechts een zestienruits opkamervenster en een keldervenster, links daarvan 20-ruits schuifvensters en een excentrisch geplaatste toegangsdeur met meerruits bovenlicht. De rechter zijgevel van het voorhuis heeft een negenruits schuifvenster met keldervenster, in de aanbouw een negenruits schuifvenster naast een deur met drieruits bovenlicht en een negenruits zoldervenster. De linker zijgevel van het voorhuis heeft twee naar binnen klappende twaalfruits vensters. De achtergevel heeft centraal dubbele deeldeuren geflankeerd door stalvensters en staldeuren. De zijgevels van het achterhuis zijn voorzien van stalvensters.

De boerderij staat op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De BOERDERIJ 'LINGENHOF' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een boerderij, in plattegrond en in opstand, uit de late 18de eeuw;
- wegens het ensemble van boerderij, vloedschuur en houten schuur;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 513575

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt 't Klooster 7

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

518

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 17: VLOEDSCHUUR.

Dwars op het achterhuis van de boerderij 'Lingenhof' staat een op rechthoekige grondslag gebouwde vloedschuur (XIXa) onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt wolfdak. De kopse gevels zijn voorzien van dubbele deeldeuren geflankeerd door stalvensters en staldeuren en op de verdieping een hooiluik. De zijgevels hebben beide vier getoogde ijzeren vijfuits stalvensters met centraal een loopdeur. De schuur staat op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De VLOEDSCHUUR van boerderij Lingenhof, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een vloedschuur, in plattegrond en in opstand, uit de 19de eeuw;
- wegens het ensemble van boerderij, vloedschuur en houten schuur;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Vloedschuur

Monumentnummer*: 513576

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 7

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

518

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 18: HOUTEN SCHUUR.

Evenwijdig aan het achterhuis van de boerderij 'Lingenhof' staat een op rechthoekige grondslag houten schuur van gepotdekselde delen onder een rieten schilddak. Ter hoogte van de dubbele deuren is de dakvoet opgelicht. De schuur doet dienst als garage.

Waardering

De HOUTEN SCHUUR van boerderij 'Lingenhof' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het ensemble van boerderij, vloedschuur en houten schuur;
- als onderdeel van een cluster boerderijen die direct om het hoofdgebouw zijn gebouwd;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513577

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Lage Sluis

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt Biersteeg 4

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RS

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

597

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 19: WOONHUIS.

Ten noordwesten van het hoofdgebouw nabij de boerderij 'De Hoge Spijk' ligt een woonhuis uit 1925 (gevelsteen) gebouwd voor de familie Van Verschuer. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken, blokvormige pand bestaat uit twee bouwlagen onder een met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt, afgeknot schilddak met gemetselde hoekschoorstenen. De bakstenen gevels zijn kordonlijst (gemetselde rollaag), de strekken boven de vensters zijn voorzien van harstenen geboortestenen.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft een middenrisaliet geflankeerd door drie vensterassen met achtruits draaivensters met luiken. In het risaliet is de toegangsdeur onder een houten luifel gedragen door vier zuilen van de Dorische orde. De houten paneeldeur heeft aan weerszijden smalle hoge ganglichten waarvoor smeedijzeren roosters en op de verdieping drie dicht naast elkaar geplaatste tienruits lichten voor het trapportaal. Tegen de linker zijgevel is een rechthoekige serre gebouwd met achtruits vensters en tienruits tuindeuren. Op de serre bevindt zich een balkon met eenvoudige balustrade waarop dubbele balkondeuren met luiken openen. Rechts van de serre drie achtruits vensters op de begane grond en een dubbel achtruits venster op de verdieping. De rechter zijgevel bevat een toegangsdeur met drieruits bovenlicht geflankeerd door links één en rechts drie smalle staande lichten met een rooster daarvoor. Rechts hiervan bevinden zich twee dubbele tienruits tuindeuren. Op de verdieping twee dubbele

achtruits draaivensters met luiken. De symmetrisch ingedeelde achtergevel heeft vier vensterassen van dubbele tienruits tuindeuren met luiken op de begane grond en dubbele achtruits draaivensters met luiken op de verdieping. In het dakschild zijn twee brede dakkapellen geplaatst met twee dubbele zesruits draairamen.

Waardering

Het WOONHUIS behorend tot de historische buitenplaats mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de gaaf bewaarde architectonische vormgeving en detaillering uit het begin van de 20ste eeuw;
- als gaaf voorbeeld van een villa uit de twintiger jaren van de 20ste eeuw;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen op de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 515495

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Hoge Spijk

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt Abelenlaan 1

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RS

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

595

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 20: BOERDERIJ 'DE HOGE SPIJCK' MET AANGEBOUWD BAKHUIS.

Ten noordwesten van het hoofdgebouw aan een kruising van vier wegen en achter een rij oude bomen ligt de boerderij 'De Hoge Spijk' met aangebouwd bakhuis uit circa 1800, die al in een pachtboek uit 1442 wordt genoemd. De op rechthoekige grondslag opgetrokken T-boerderij is meermalen sterk verbouwd zoals aan het metselwerk af te lezen is. Het voor- en achterhuis hebben een nieuw T-vormig pannen dak.

De vierassige voorgevel heeft een excentrisch geplaatste toegangsdeur met vierruits bovenlicht, links hiervan een twaalfruits opkamervenster met luiken en rechts hiervan twee vernieuwde negenruits vensters. In de linker zijgevel van het voorhuis drie twaalfruits schuifvensters en in de rechter zijgevel drie vernieuwde negenruits vensters. Het achterhuis is vergroot (zie knik dakrand) met centraal hoge dubbele deeldeuren waarboven een hooiluik en geflankeerd door twee verkleinde vensteropeningen en staldeuren.

Tegen de rechter zijgevel staat een op rechthoekige grondslag opgetrokken, bakstenen bakhuis onder een rieten schilddak. In de voorgevel een zogenaamd melkmeisje dat wil zeggen een deur met aan weerszijden een hoog geplaatst venster (negenuits). De boerderij staat op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De BOERDERIJ 'DE HOGE SPIJCK' MET AANGEBOUWD BAKHUIS behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een boerderij, in plattegrond en in opstand, uit circa 1800;
- wegens de ensemblewaarde;
- wegens de situering aan een kruispunt van vierwegen en de ligging achter een rij oude bomen;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 515496

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Hoge Spijk

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd Abelenlaan 1

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RS

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

507

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 21: KAPBERG.

De zes roeden kapberg bij boerderij De Hoge Spijk ligt op een verhoging en bestaat uit een onderbouw van baksteen aan de voorzijde en een gepotdekselde rieten kap aan de achterzijde.

Waardering

De KAPBERG bij boerderij De Hoge Spijk, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- wegens de ensemblewaarde van boerderij, bakhuis en kapberg;
- wegens de situering aan een kruispunt van vierwegen en de ligging achter een rij oude bomen;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Kapberg

Monumentnummer*: 515497

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

Prinkel

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt Koeysteeg 3

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RT

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

589

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 22: BOSWACHTERSWONING 'PRINKEL'.

Ten noordwesten van het hoofdgebouw ligt een woning uit het begin van de 19de eeuw, oorspronkelijk bestaande uit het voorhuis en in het eind van de 19de eeuw met een achterhuis uitgebreid zodat een T-vormige plattegrond is ontstaan. Het witgepleisterde pand met donkere plint bestaat uit één bouwlaag onder een rieten zadeldak met bakstenen nokvorsten en gemetselde hoekschoorstenen. De drie traveeën brede voorgevel heeft centraal de toegangsdeur met drieruits bovenlicht en aan weerszijden een meerruits schuifvenster met luiken. In het dakschild is later een ronde dakkapel gebouwd. De linker zijgevel heeft in het voorhuis twee 15-ruits schuifvensters met luiken op de begane grond en twee zesruits draaivensters op de verdieping, in het achterhuis een dichtgezette deur met roedeverdeling en een 20-ruits venster. De rechter zijgevel heeft in het voorhuis alleen een zesruits draaivenster op de verdieping en in het uitspringende deel een deur met boven- en zijlicht, in het achterhuis een 20-ruits schuifvenster met luiken. De achtergevel heeft twee zesruits vensters op de begane grond en de verdieping, op de begane grond voorzien van een luik.

De boswachterswoning staat nog niet op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De BOSWACHERSWONING 'PRINKEL' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 530032

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

480

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 23: TOEGANGSHEK.

De toegang tot de buitenplaats wordt aan het begin van de Notenlaan gemarkeerd door een toegangshek bestaande uit twee rechthoekig gemetselde pijlers op een natuurstenen basement en bekroond door natuurstenen leeuwen, afkomstig van kasteel Echteld (XVII) met wapenschild. Tussen de pijlers een eenvoudig ijzeren spijlenhek.

Waardering

Het TOEGANGSHEK behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de markering van de toegang tot de buitenplaats;
- wegens de ensemblewaarde;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530033

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Mouwe

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd Notendijk 2

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RN

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

585

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 24: BOERDERIJ 'DE MOUWE'.

In de zuidwesthoek van de buitenplaats aan de noordelijke dijk langs de Linge ligt een 18de-eeuwse hallehuisboerderij, die is uitgebouwd tot een T-boerderij met een ten opzichte van de middenas verschoven voorhuis. Het voorhuis onder een rieten zadeldak is naar oude vorm geheel opnieuw opgetrokken. Het witgeschilderde achterhuis met zwarte plint bevat een dwars- en een langsdeel onder een rieten wolfdak. In de achtergevel is de oorspronkelijke indeling met dubbele deeldeuren geflankeerd door een venster bewaard, alleen de gevelopeningen zijn vernieuwd.

De boerderij staat afgebeeld op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De BOERDERIJ 'DE MOUWE' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het ensemble van een boerderij met voor de Betuwe typerende bijgebouwen zoals een vloedschuur en kapbergen;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens de markante ligging aan de dijk;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 530034

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Mariënwaerd Notendijk 2

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RN

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

585

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 25: VLOEDSCHUUR.

Terzijde van de boerderij 'De Mouwe' staat een op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen vloedschuur (XIXa) met vlechtingen onder de dakrand. De schuur bestaat uit één bouwlaag onder een met gesmoordc Hollandse pannen gedekt wolfdak. De voorgevel (naar de dijk gekeerd) heeft getoogde dubbele deeldeuren geflankeerd door twee ijzeren rondboogvensters. De overige gevels zijn deels witgeschilderd met kleine getoogde ijzeren vierruits stalvensters. De schuur staat afgebeeld op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De VLOEDSCHUUR van de boerderij De Mouwe, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- wegens het ensemble van een boerderij met voor de Betuwe typerende bijgebouwen zoals een vloedschuur en kapbergen; wegens de markante ligging aan de dijk;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Monumentnummer*: 530035

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd Notendijk 2

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RN

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

585

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 26: KAPBERG EN HOOIBERG.

26A. De vijfhoekige kapberg is gebouwd op vijfhoekig grondplan met stenen kern (por) waaromheen een gepotdekselde ondertouw en een vijfzijdige rieten kap.

26B. De tweede vijfhoekige hooiberg heeft eveneens een rieten kap. Op de kadastrale minuut van omstreeks 1830 staan twee kapbergen afgebeeld.

Waardering

De KAPBERG en HOOIBERG bij boerderij 'De Mouwe' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt zijn van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- wegens het ensemble van een boerderij met voor de Betuwe typerende bijgebouwen zoals een vloedschuur en kapbergen; wegens de markante ligging aan de dijk;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Kapberg

Monumentnummer*: 530036

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Lage Sluis

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerd Notendijk 1

Nr**

Toev.*

Postcode*

4153 RN

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

D

Kad. object*

2072

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 27: BOERDERIJ 'DE LAGE SLUIS'.

In de zuidwesthoek van de buitenplaats aan de noordelijke dijk langs de Linge ligt een op L-vormige grondslag opgetrokken, mogelijk 18de-eeuwse boerderij. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken woonhuis bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een met riet gedekt zadeldak tussen topgevels met vlechtingen. De naar de dijk gekeerde voorgevel (zuidwest) is geleed door negenruits vensters met links een onderkelderde opkamer. Het achterhuis is geheel vernieuwd. De boerderij staat afgebeeld op de kadastrale minuut van omstreeks 1830.

Waardering

De BOERDERIJ 'DE LAGE SLUIS' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerd is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de markante ligging aan de dijk;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 530037

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Hoge Sluis

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaardt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaardt Appeldijk

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

4153 RV

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

557

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 28: BOERDERIJ 'DE HOGE SLUIS'.

In een bocht van de Appeldijk aan de Linge ligt een 18de-eeuwse bakstenen boerderij van het hallehuistype met dwars geplaatst woonhuis (krukhuis), die al in de 15de-eeuwse pachtboeken van Mariënwaardt genoemd wordt. Oorspronkelijk lag het goed aan een aftakking van de Linge, die met een zijtak het klooster omsloot en waarvan thans een sloot gelegen voor het voorhuis (west) resteert. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken woonhuis met gedeeltelijk gepleisterde plint bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een met rode pannen gedekt zadeldak tussen topgevels met een gemetselde schoorsteen op de nok. De naar de weg gekeerde drie-assige voorgevel (zuid) heeft links een toegangsdeur met zesruits bovenlicht, rechts daarvan twee negenruits vensters en in de top -met vlechtingen- een twintigruits venster; in de oostgevel meerruits vensters. De vensters hebben hardstenen lekdorpels.

De op rechthoekige grondslag opgetrokken stal is overkapt door een rieten wolfdak en heeft een uitgebouwd, onderkelderd verdiepingloos voorhuis onder een met rode pannen gedekt schilddak waarvan de nok lager ligt dan die van de stal. In het voorhuis en uitbouw bevinden zich vernieuwde meerruits vensters. De zuidelijke zijgevel heeft drie kleine stalvensters; de noordelijke zijgevel heeft een kelderdeur in het voorhuis en het achterhuis (stal) een deels opgetild dak rustend op een nieuwere gevel waarin twee loopdeuren met een vierruits zijlicht en twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vierkante vensterlichten zijn aangebracht. De symmetrisch ingedeelde achtergevel (oost) met vlechtingen heeft dubbele deeldeuren onder een tot een latei gedichte segmentboog geflankeerd door een rondboog stalvenster en loopdeur.

Waardering

De BOERDERIJ 'DE HOGE SLUIS' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een 18de-eeuws boerderij-ensemble;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de beeldbepalende ligging aan de Appeldijk;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 530038

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

<i>Complexnummer</i>						<i>Complexnaam</i>
513559						Mariënwaardt
<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>			
Beesd	Geldermalsen		Gelderland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Marienwaardt Appeldijk	1		4153 RV	Beesd	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>		<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
BEESD	C		557			

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 29: SCHUUR.

Parallel aan de boerderij staat een op rechthoekige grondslag opgetrokken schuur (XIX) onder een rieten wolfdak. De voorgevel heeft een dubbele rechte deel deur geflankeerd door loopdeuren; in de zijgevel drie getoogde vijfruits stalvensters; in de achtergevel (oost) een loopdeur en drie getoogde staande stalvensters.

Waardering

De SCHUUR van de Hoge Sluis, behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een 18de-eeuws boerderijensemble;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de beeldbepalende ligging aan de Appeldijk;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registregegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530039

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster 9

Nr*

Toev.*

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

510

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 30: SLUIS.

In de bocht van de weg op het punt waar de eerste Dreef overgaat in de Appeldijk bevindt zich een 19de-eeuwse bakstenen sluis. Onder het wegdek is de korfboogvormige sluisopening met een sluisdeur in het midden. Aan weerszijden van de opening keermuren voorzien van vlechtingen in het metselwerk met aan de zuidoostzijde een oude waterpeilsteen. In de bocht van de weg staat aan één zijde een eenvoudig ijzeren hek.

Waardering

De SLUIS behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de doelmatige vormgeving en als onderdeel van de waterhuishouding;
- als functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Sluis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530040

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerdt

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

Geldermalsen

Provincie*

Gelderland

Straat*

Marienwaerdt 't Klooster

Nr*

7

Toev.*

a

Postcode*

4153 RR

Woonplaats*

Beesd

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

593

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 31: VLOEDSCHUUR.

In het parkbos staat op een hoge heuvel (in oorsprong daterend uit de Middeleeuwen) een dubbele houten vloedschuur uit circa 1930. De op rechthoekige grondslag opgetrokken lattenschuur staat op een bakstenen fundament onder een met rode pannen gedekt mansardedak met zakgoot. Klossen langs gootlijst; oorspronkelijk met dakkapellen. Voor de schuur een 'haven' die op de Linge uitkwam.

Waardering

De VLOEDSCHUUR behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaerdt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de cultuurhistorische betekenis;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Schuur(L)

Monumentnummer*: 530041

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 juli 2006
Kadaster deel/nr: 50266/34

Monumentnaam**

De Neust

Complexnummer

513559

Complexnaam

Mariënwaerd

Woonplaats*

Beesd

Gemeente*

West Betuwe

Provincie*

Gelderland

Straat*

Mariënwaerd
Appeldijk

Nr*

3

Toev.*

Postcode*

4153 RV

Woonplaats*

Beesd

Situering

Bij

Locatie

Mariënwaerd
Appeldijk 23-25

Kadastrale gemeente*

BEESD

Sectie*

C

Kad. object*

430

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving onderdeel 32: BOERDERIJ 'DE NEUST'.

In de oosthoek van de buitenplaats, op een verhoging gelegen boerderij van het hallehuistype met een dwars geplaatst voorhuis dat middels een tussenlid met de forse schuur is verbonden. De boerderij zal in oorsprong dateren uit de 17de eeuw. Op de kadastrale minuut van omstreeks 1830 zijn het voorhuis en de schuur nog niet met elkaar verbonden. De 'Neust is een oude boerderijnaam , die gezien moet worden als een samentrekking van Den oest of Den Oost. De boerderij lag in de oosthoek van 'des cloosters erve' op de grens met Tricht. In 1315 wordt de naam voor het eerst genoemd.

Het uit rode baksteen opgetrokken voorhuis ligt onder een met gesmoorde pannen gedekt schilddak. Hoekschoorstenen. In de voorgevel vier vensters met zesruitsverdeling (niet oorspronkelijk). Stafankers onder de dakrand.

In de linkerzijgevel bevindt zich de toegang met een rondboog bovenlicht met spaakroedeverdeling. Voorts twee roedevensters. De rechterzijgevel heeft twee zesruits vensters en een deur met bovenlicht.

Forse schuur onder zadeldak met wolfseinden, met blauwe pannen gedekt.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de verhoging bevindt zich een toegang met vleugelmuren tot een met een tongewelf overdekte buitenkelder.

Waardering

De BOERDERIJ 'DE NEUST' behorend tot de historische buitenplaats Mariënwaardt is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- als voorbeeld van een 18de-eeuws boerderij-ensemble;
- als onderdeel van een historisch gegroeid stedenbouwkundig en landschappelijk gebied;
- wegens de beeldbepalende ligging aan de Lingedijk;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)